

ZGAŚ RYZYKO

TLENEK WĘGLA – CICHY ZABÓJCA

Trwa okres grzewczy. Wraz z nim wzrasta zagrożenie zatrucia TLENKIEM WĘGLA. TLENEK WĘGLA CO, potocznie zwany czadem w temperaturze pokojowej jest to bezbarwny i bezwonny gaz, nieweryfikowalny przez zmysły człowieka. Ma bardzo silne własności toksyczne.

W związku z ciężarem właściwym, zbliżonym do ciężaru właściwego powietrza, TLENEK WĘGLA CO, może występować w całej kubaturze pomieszczenia. Toksyczne działanie to trwałe łączenie TLENKU WĘGLA z ponad 80% hemoglobiny, co sprawia, że tylko niewielka ilość hemoglobiny może połączyć się z tlenem. Ilość ta jest jednak niewystarczająca dla ludzkiego organizmu. Nadmiar karboksyhemoglobiny powoduje niedotlenienie organizmu.

Wdychanie nawet niewielkiej ilości TLENKU WĘGLA może spowodować zatrucie, silny ból głowy, wymioty, zapadnięcie w śpiączkę a nawet zgon. Ważna jest także ekspozycja TLENKU WĘGLA w czasie.

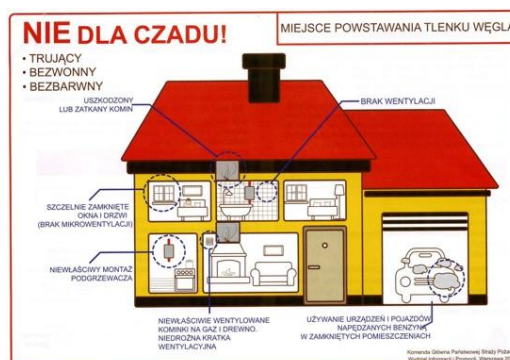
Wdychanie nawet niewielkiej ilości TLENKU WĘGLA może spowodować zatrucie, silny ból głowy, wymioty, zapadnięcie w śpiączkę a nawet zgon. Ważna jest także ekspozycja TLENKU WĘGLA w czasie.

Najwyższe dopuszczalne stężenia TLENKU WĘGLA

NDS	30 mg/m ³	26 ppm
NDS Chwilowe	180 mg/m ³	158 ppm
NDS Progowe	nieustalone	nieustalone
NDS - Najwyższe Dopuszczalne Stężenie		

UWAGA

Każdego roku z powodu zatrucia TLENKIEM WĘGLA, potocznie zwanego czadem, ginie kilkadziesiąt osób. Bardzo często, nie ma to związku z powstaniem pożaru, a wynika jedynie z niewłaściwej eksploatacji budynku i znajdujących się w nich urządzeń i instalacji grzewczych.

TLENEK WĘGLA powstaje najczęściej w wyniku niepełnego spalania. Przyczyną tego może być:

- niewystarczająca drożność instalacji tj. trzonów kominowych odprowadzających spaliny - w końcowym efekcie mogąca prowadzić do pożarów sadzy,
- niesprawność urządzeń grzewczych (piecyków, pieców).

Nagromadzenie tlenku węgla w pomieszczeniu następuje ponadto w wyniku

niedostatecznej wymiany powietrza, powodowanego często przez niedostateczną lub niesprawną wentylację.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów

§34.1. W obiektach lub ich częściach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, usuwa się zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych w okresach ich użytkowania:

1) od palenisk **zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych** - **co najmniej raz w miesiącu**, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;

2) od palenisk opalanych paliwem stałym niewymienionych w pkt. 1 - **co najmniej raz na 3 miesiące**:

3) od palenisk **opalanych paliwem płynnym i gazowym** niewymienionych w pkt 1 - **co najmniej raz na 6 miesięcy**

2. W obiektach lub ich częściach, o których mowa w ust. 1, **usuwa się zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku**, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2 wykonują osoby posiadające kwalifikacje kominiarskie

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się przy usuwaniu zanieczyszczeń z przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz budowlanych budownictwa zagrodowego i letniskowego.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 z późn. zm.)

Art. 62 ust. 1 pkt. 1 lit. c zobowiązuje właścicieli i zarządców bloków mieszkalnych i domów jednorodzinnych do okresowej kontroli, co najmniej raz w roku stanu technicznego instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1094) przewiduje:

Art. 82. § 1. Kto dokonuje czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie pro-wadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, polegających na:

3) używaniu instalacji, urządzeń i narzędzi niepoddanych wymaganej kontroli lub niesprawnych technicznie albo użytkowaniu ich w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia, **podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.**

POSTĘPOWANIE BEZPIECZEŃSTWA

W przypadku zatrucia **TLENKIEM WĘGLA** (wystąpienia opisanych wyżej) objawów należy:

- wynieść osobę poszkodowaną w bezpieczne miejsce, jeśli nie stanowi to zagrożenia dla zdrowia osoby ratującej; w przypadku istnienia takiego zagrożenia pozostawić przeprowadzenie akcji służbom ratowniczym,
 - zapewnić dopływ świeżego czystego powietrza; w skrajnych przypadkach wybijając szyby w oknie,
 - wezwać służby ratownicze (Pogotowie Ratunkowe, PSP),
 - jak najszybciej podać tlen (tylko w przypadku służb ratowniczych),
- jeżeli osoba poszkodowana nie oddycha, ma zatrzymaną akcję serca, należy natychmiast zastosować sztuczne oddychanie np. metodą usta - usta oraz masaż serca (w przypadku niewystarczającej wiedzy własnej korzystać z porady dyżurnego telefonu alarmowego 998),
 - nie wolno wpadać w panikę, kiedy znajdziemy dziecko lub dorosłego z objawami zaburzenia świadomości w kuchni, łazience lub garażu; należy jak najszybciej przystąpić do udzielania pierwszej pomocy (w przypadku niewystarczającej wiedzy własnej korzystać z porady dyżurnego telefonu alarmowego 998).

ŚWIADOMOŚĆ PREWENCYJNA

W celu uniknięcia zacczadzenia należy:

- przeprowadzać kontrole techniczne, w tym sprawdzanie szczelności przewodów kominowych, ich systematyczne czyszczenie oraz sprawdzanie występowania dostatecznego ciągu powietrza,
- użytkować sprawne techniczne urządzenia, w których odbywa się proces spalania, zgodnie z instrukcją producenta,
- stosować urządzenia posiadające stosowne dopuszczenia w zakresie wprowadzenia do obrotu; w sytuacjach wątpliwych należy żądać okazania wystawionej przez producenta lub importera urządzenia tzw. deklaracji zgodności, tj. dokumentu zawierającego informacje o specyfikacji technicznej oraz przeznaczeniu i zakresie stosowania danego urządzenia,
- nie zaklejać i nie zasłaniać w inny sposób kratki wentylacyjnych,
- w przypadku wymiany okien na nowe, sprawdzić poprawność działania wentylacji, ponieważ nowe okna są najczęściej o wiele bardziej szczelne w stosunku do wcześniej stosowanych w budynku i mogą pogarszać wentylację,
- systematycznie sprawdzać ciąg powietrza, np. poprzez przykładanie kartki papieru do otworu bądź kratki wentylacyjnej; jeśli nic nie zakłóca wentylacji, kartka powinna przywrzeć do wyżej wspomnianego otworu lub kratki, często wietrzyć pomieszczenie, w których odbywa się proces spalania (kuchnie, łazienki wyposażone w termy gazowe), a najlepiej zapewnić, nawet niewielkie, rozszczelnienie okien,
- nie bagatelizować objawów duszności, bólów i zawrotów głowy, nudności, wymiotów, oszołomienia, osłabienia, przyspieszenia czynności serca i oddychania, gdyż mogą być sygnałem, że ulegamy zatruciu czadem; w takiej sytuacji należy natychmiast przewietrzyć pomieszczenie, w którym się znajdujemy i zasięgnąć porady lekarskiej.

CZUJKI BEZPIECZEŃSTWA

W trosce o własne bezpieczeństwo, warto rozważyć zamontowanie w domu czujek dymu i gazu. Koszt zamontowania takich czujek (80zł - 250zł) jest niewspółmiernie niski do możliwości uratowania życia ludzkiego.

Opracował: mł.bryg. Sławomir Filipowicz, kpt. Maciej Hamerski